

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>pe un an 8 coroane</p> <p>„ 1/2 „ 4 „</p> <p>„ 1/4 „ 2 „</p> <p>Prețul unui număr 20 fil.</p>	<p>Proprietar și redactor responsabil :</p> <p>OCTAVIAN BORDAN.</p>	<p>Redacțiunea : Caransebeș, strada Transilvaniei.</p> <p>Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.</p> <p>Numărul telefonului : 44.</p> <p>Manuscripte nu să înapoiază.</p>
--	--	---

Paraziții naționali.

Întâi stângaciu, suspinacios, aplecat spre lingușire, împărțindu-și în dreapta și în stânga „Küss die Hand-urile“. Apoi, când e ceva mai sigur cu pălăria spaniolă și băbuța idem, în vântul norocului. Și mâne când și-a câștigat tovarăși, lovind cu pumnul și picioarele asupra acelor înaintea cărora își roșesc genunchile hainelor de umilintă și sărăcie. Cu aceste prea nimerite cuvinte caracterizează profesorul dela universitate din București, dl N. Iorga, pe acel tip, care cu drept se poate numi parazit național. Mai vartos în viața noastră românească de aici întâlnim, durere, prea multe tipuri de aceste. Vezi aici câte un individ imoral, care a avut nerușinarea a comite acte de imoralitate, a sparge casa cinstită a unui român, și după ce a vagabondat un timp oare care prin mahalalele Bucureștilor, vine acasă, întâi umilit, cu capul plecat, și văzând că a dat de oameni de semeni, din ce în ce devine mai îndrăzneț, și apoi el e fruntașul neamului românesc, el este opiniunea publică, el are exclusiv dreptul de a da unuia sau altuia dreptul a se numi român.

Vezi dincolo câte un amărât, care fie pentru defraudare de bani sau altele fie pentru acte de imoralitate a înfundat temnițele, că ajunge redactor la câte o foaie românească națională, și de acolo împroșcă cu noroiul adunat prin închisori în oameni cinstiți ai neamului și după capul său numai acela e

bun român, care e după chipul și asemănarea sa.

Imorali, vagabonzi, întorși sau mai bine zis, alungați de pe stradele Bucureștilor, defraudanți, oameni, cari scot câte o gazetă 2—3 săptămâni, ear abonamentul l-au încăsat pe anul întreg, avem destui prin redacțiunile foilor românești.

Și astfel de indivizi, astfel de pleacăfuga au obrazul a cleveți, a lovi în dreapta și în stânga, ba a acoperi tot ce e decăzut și imoral în viața noastră românească. La acești indivizi se potrivesc de minune cuvintele poetului Eminescu :

Asta spmă nveninată astă pleavă, ăst gunoi,
Ea să ajungă a fi stăpână și pe țară și pe noi?

Avem o mare datorință în timpurile grele de astăzi, avem sânta datorința a curăți corpul neamului omnesc de paraziții așezați pe el, cari s'au prea înmulțit și au să aducă rușine asupra noastră, după ce prin munca lor vom fi ajuns, ca toate instituțiunile românești să se prăbușească sub greutatea imoralității, ce în timpul din urmă mereu, mereu să schimbă la tot ce este românesc.

Cu cazul dela Caransebeș s'a spart un cuib. Oameni cinstiți străini chiar de legea noastră, au avut inima pentru sărăcia noastră, au avut dragoste față de creșterea tinerimei noastre, au avut milă de instituțiunile noastre, ajunse sub conducerea unor oameni nevrednici și pornite spre decadentă totală și la timpul potrivit, înainte de a intra catastrofa, au căutat să mai mântue, ce se poate mântui. Pentru

această activitate folositoare noauă nu-mai recunoscători putem fi atât dlui ministru de culte, cât și dlui Dr. Iosif Siegescu, că nu s'a atins de sufletul nostru, nu ni-au nimic it instituțiunile noastre, ci ne-au curățit numai corpul de paraziții, cari adânc se înrădăcinară în corpul nostru și cari mâne aveau să ne ducă cu toată siguranța la perire.

Dar paraziții naționali, oamenii adunați de prin închisori și de pe drumuri se zvârcolesc. Văd ei, că un cuib e spart și să tem, că acum va veni rândul și în altă parte, iar ei, ei, cari trăesc nmai din minciună și din seducerea poporului ei, cari, n'au învățat nimic și nu sunt capabili pentru o muncă cinstită, au să rămână pe strade și din nou să fie siliți să apuce stradele Bucureștilor, de unde pentru nevrednicie au fost alungați.

Din incidentul cazului dela Caransebeș paraziții naționali se leagă de cei mai cinstiți români, cari numai bine au făcut neamului lor, cari prin muncă cinstită s'au ridicat la poziții frumoase, dar n'au avut darul să trăiască din defraudări și din minciuni. Dnii Burdea, Dr. Petru Ionescu și Dr. I. Siegescu sunt luați la țintă când de câte un defraudant în „Lupta“ când de vre-un spărgător de cutii naționale de prin Orăștie, și-n timpul din urmă de vre-un vagabund alungat cu rușine de pe stradele Bucureștilor.

În timpul din urmă un refugiat dela „Țara Noastră“, foaia unor indivizi căpătuiți la Asociațiune din grația

CHEAG pentru strângerea brânzei, garantat nesticăcios să află în formă de esență (în sticle) și în pravuri la

„SEVERINEANA“ societate comercială pe acții în CARANSEBEȘ.

dului Cosma, usque ad beneplacitum, se încumetă a da domnilor amintiți o lovitură de copită. Ne cunoaștem prea bine oamenii și suntem siguri, că nu au frică de copitele unor *naufrațiați*, cari n'au învățat la școală, ci trăiesc din *grația* oamenilor și din abonamentele adunate dela popor pentru foi ezistente numai în închipuire. Nu pentru a „apără pe domni amintiți, cari își știu face datorința de oameni buni și oameni liniștiți, ci pentru curățirea corpului neamului românesc de gavatul cel mult, ne mai ocupăm și cu scrisesele celui mai nou urechiat, ca poporul nostru, să fie pe deplin convins, că cu conștiința curată ne facem datorința și sărim în ajutorul tuturor instituțiilor românești și ca poporul să ajungă la convingerea, că prin frazele unor defraudanți, imorali și vagabunzi nu va ajunge la nici un bine, pentru că aceștia îl sug, până nu mai rămâne în el nici un suc de viață.

Că la Caransebeș lucrurile au fost putrede și biserica plecase deja spre povârniș, este destul de evident din cele petrecute în timpul din urmă, că oamenii cu poziții frumoase la consistoriu s'au văzut siliți, ca de bunăvoie să se ducă și să nu mai aștepte furtuna, iar alții s'au dus sub greutatea dovezilor constatate de comisarul

general, și astăzi institutul pedagogic, cu profesori noi, conștii de datorințele lor și sperăm că va merge spre bine și bun rod va aduce neamului. Chiar și „Tribuna“ dela Arad, care mai întâiu încercase să sară în ajutorul celor loviți de mâna dreptății e silită să recunoască în numărul său dela 3 Mai, că *scăderile celor dele Caransebeș se pot constata*, apoi din cuvânt în cuvânt scrie următoarele despre stările din Caransebeș:

„Acolo toate mergeau ca în familie, pe *încredere*“.

Ori, tocmai cele descoperite acum la Caransebeș dovedesc cât de păgubitoare este această procedură. Se aruncă odiul pe un episcop și pe sfetnicii, cari n'au alt păcat, decât că s'au prea încrezut și au socotit să procedeze părintește în afaceri de natură a fi desbătute în sobor, ca astfel să se impună lecuire grabnică și radicală și să se împartă și răspândirile.

Acum când conflictul s'a produs, toți ar vrea să-și spele mâinile, ceea ce nu s'ar putea încercă, dacă afacerile s'ar fi rezolvat la timp și după norma sinodalității, iar nu a aranjării „în familie“.

Ceea-ce trebuie să ne fie înspre învățătură tuturor!... *Statutul organic nu poate să fie paladiu nici pentru*

ambii deșerte, nici pentru porniri autocrate ori aranjarea de interese, ce n'au a face cu binele comun. Cu atât mai puțin e îngăduit ca între zidirile autonomiei bisericești să fie ascunse ori tolerate păcate și imoralități. . . Tot așa nu se pot tolera nici pornirile bizantine de răzbunare. . . Păcatele și slăbiciunile oamenilor chemați să păzească și aplice în biserică legea, se răzbună adecă, în cele din urmă, asupra bisericii“.

Ne bucurăm de aceste constatări ale „Tribunei“ pentru că din ele vedem, că presa, care până acum acoperea orice păcat în sînul bisericii, e decisă să pretindă la instituțiile noastre observarea legii și moralitatea. Dar cazul dela Caransebeș să fie învățatura pentru toți, că la instituțiile românești susținute din sudoarea poporului să nu mai stee oameni, cari își bat joc de tot ce e nobil și cari susținuți în posturi de neamuri, ca și socialiștii dela „*Tara Noastră*“ cari s'au *cocoțat* în posturi bine plătite prin ajutorul socrului dlui Goga, cred, că și-au făcut datorința față de neamul românesc, dacă îndrugă câteva fraze binesunătoare și la prima își scriu chitanța pentru ridicarea salariului. Neamul românesc nu se mai poate îndopa cu fraze, ci poporul nostru are lipsă de

FOIȚA.

„AL TREILEA“

„Doamnă,“ zice tinărul, vibrându-și vocea ca sub o sinceră emoție, „doamnă, vă iubesc, vă divinizez!“ Ca într'un avânt pătimăș el apucă mâna tinerei femei, și strângând-o cu putere, șoptește: „de ce să nu gustăm viața, de ce să pierdem un timp prețios, când ne înțelegem? Unde voiți să ne întâlnim?“

— „Domnule, vai, mâna! șoptește cu un accent de indignare tânăra femeie, „domnule, vă vede bărbatul meu!“ șoptește ea din nou, cu glasul înăbușit, și scăpându-și mâna din înțeleștarea tânărului, o ascunde sub masă.

Bărbatul tinerei apare în ușă, aducând pălăria și paltonul musafirului! el zâmbește zicând:

— „Scuză, lancule, că nemțoaca noastră tocmai mânâncă. Îmi dai voce să te servesc eu?“

Musafirul, cu aerul cel mai natural, mulțumește având o nuanță de sinceritate în voce. Stăpânul casei îi întrerupe fraza spunând:

— „Dragă lancule, știi, nu te jenă, vino cât de des: noi suntem prea buni și vechi pretini, ca să mai umblăm cu eticheta. Se-

rile de iarnă sunt lungi, vino seara la noi, stăm de vorbă, glumim, jucăm cărți, sau șah, nevasta mea e foarte tare la șah... Nu te jenă, trăim atât de retrași, în cât e un adevărat noroc, că mai vii tu să pui o notă de veselie și de originalitate în monotonia liniștei noastre. Invită-l și tu, Emilio dragă; uite mâine seară te așteptăm; știi? Vii lancule?“

— „Dacă nu deranjez... Poate supăr pe Doamna...“

— „Domnule, eu știu că femeia trebuie să-și asculte bărbatul. Dar poate sunteți D-stră ocupat.“

— „Ba, nu! nu sunt, și am să profit de bunătatea d-voastră!“ exclamă lancule: și, pe când bărbatul se îndreptă spre ușă, ca să-i deschidă, el rămâne în urmă, duce repede mâna Emiliei la buze și o sărută, mușcând-o ușor. Tânăra trăsare violent, și își înăbușe un țipăt, pe când el, ajuns la ușă, se oprește lângă bărbat, și, după o înclinare elegantă, trece afară. Clipa aceasta de oprire a fost destul, ca să pună în evidență alături de corpul mijlociu, proporționat al bărbatului ei statura lui înaltă, sveltă, musculoasă, scoasă și mai în relief prin croiala aleasă, elegantă a costumului.

Amândoi dispar spre eșire, în vreme ce Emilia, rămasă lângă masă, privește urma roșie lăsată pe pelița ei fină. Cu un gest molatec ea duce mâna la spate, se sprijină

cu stânga de speteaza scaunului și rămâne gânditoare uitându-se din când în când la vârful ghetei sale de lac, pe care este o urmă, zgăriată, ca de o călcătură.

Capotul ei trandafiriu, plusat, e prins în jurul pieptului cu o panglică în aceiaș culoare, dând întregii arătări un aer distins, care o face să pară mai gingașă și mai sveltă, de cât este. Gâtul, ceva decoltat este prins cu o panglică roză cu fundă la spate sub părul negru, greu, adunat într'un coc format de coadele mari, strânse. În urechile diafane îi strălucesc două diamante, cu focurile mărite de lumina electrică din odae, iluminându-i par'că tot obrazul ei alb, al cărui oval perfect este întrerupt de bărbia carnoasă cu gropiță. Gurița delicată pare alcătuită din două mititele arcuiri cupidonice puse coardă în coardă. Coardele și arcuiri cuprind, în contururile loi grațioase cele mai trandafirii și mai gingașe buze, ce se pot închipui. Ochii sunt negrii cu lumini, ca scântee de catifea, sub sprincenile mari arcuite ușor. Ovalul ochilor e ușor ridicat în spre tâmpile, așa că întreaga față are ceva neobișnuit, care face să pară că ochii ei, prea mari, au o nuanță abia perceptibilă din înclinarea laterală în sus a ochilor japonezi.

Nasul ei gingaș, drept, cu nările roze, subțiri, aproape străvezii pare une-ori de o delicatețea ca de ceară. El pare mai mult proporționat de cât mare, și gingășia lui

MOBILE de tot felul, mare asortiment cu prețuri moderate
se află la **George Frohnmeier**, măsar

DEPOSIT:

Caransebes, Str. Principala
în Casa Diecezana

pâne și cultură și binefăcătorul poporului nu vor fi socialiștii de tagma lui Tăslăuanu, ci aceia cari vor îngriji de trebuințele poporului.

Oare de ce nu se ocupă „*Tara Noastră*” cu diferitele rele încuibate pe la diferite instituții, create — așa se zice, — pentru popor, căci doar în timpul din urmă s'a dat alarmă în cauza celor petrucute la „*Lugoșana*”, unde conducători suut dnii Dr. G. Popovici și T. Hațeg, despre cari nu se poate zice, că sunt renegați, ba își dau aerul de mari binevoitori ai poporului. De ce se acoper toate păcatele comise față de instituțiunile românești?

În fine un sincer cuvânt către socialiștii dela „*Tara Noastră*”. Dl Dr. Ionescu nu s'a cocoțat prin ministerul se culte, ci a ajuns acolo în urma hărănciei sale și ocupă un post, pe care nici Goga și nici Chendi, chiar și pe lângă protecția vreunui socru, nu l'ar putea ocupa din simplul motiv, că la școală nu și-au făcut datorița, ci au mâncat stipendiul, fără să facă mare ispravă și astăzi sunt siliți ași luă refugiu la câte un post oferit din grația socrului, ear când socrul nu va mai fi, vor luă din nou frunza în buze și calea spre București. Dar ca să se convingă, că nu e lucru rușinos a ocupa un post de stat, ținem să amintim, că dnii Maniu și Brediceanu și-au rupt opincile alergând pe la ministrul president, că dl Dr. C. Bredi-

ceanu să fie aplicat în ministeriu și nu e vina lor, că nici n'au ajuns acolo. Ba înflăcărații naționaliști, ca să-și facă bine în ministerul de interne au pus propte pentru pensionarea unui funcționar român.

Așa stăm cu însuflețirea și iubirea de adevăr a acelora, cari trăesc numai din fărămiturile socrilor și din vagabondagiu dintr'o țară într'alta. Ear pe noi nu ne va înfrica nimic, nu vom da în lături, când vom vedea copita unui urechiat, ci ne vom merge calea noastră de a curăți corpul neamului românesc de paraziți, ca înviorat și sănătos să poată plecă spre fericire. Ne vom face datorința ca oameni cinstiți și cu conștiința liniștită și urma va arată că oare ce pot face socialiștii dela „*Tara Noastră*” pentru popor.

Dela Comunitatea de avere.

Adunarea de primăvară.

Adunarea generală de primăvară a reprezentanților Comunității de avere din Caransebeș s'a ținut în 2 Mai 1908 la 11 oare a. m. În numele guvernului a substituit pe comisariul guvernial vice-comitele comitatului Caraș-Severin Dl Issekutz Aurel. La adunare s'au prezentat toți reprezentanții Comunității de avere și deși au fost la ordinea zilei întrebări foarte importante, debaterile au decurs într'un ton destul de liniștit și obiectiv.

Fiind și proiectul statutului pentru

internatul Comunității de avere la ordinea zilei interesul general s'a concentrat la acest obiect și măcar că statutul a fost cetit și pertractat și în conferința premergătoare adunării generale, totuși mai mulți au luat cuvântul la proiectul statutului, făcând propuneri stilare și în meritul cauzei la câteva paragrafe. Cu deosebire părintele Vasile Popovici din Pataș a făcut la mai multe paragrafe atât în privința stilară, cât și la mai multe dispozițiuni al statutului observări. D-sa ar fi voit ca rufele să fi fost numite albituri; că directorul internatului să fie ales la propunerea comitetului de adunarea generală; că profesorii ajutători din internat să nu fie luați din corpul profesoral al gimnaziului; că elevii să capete bani pe mâna lor proprie ca să se deprindă cu economizarea lor; că fumatul să fie de tot oprit în internat etc.

Dl Chendi, preot și reprezentant în Petnic ar dori că rugăciunea de masă să fie spusă în limba română; dl Pavel Magdescu, reprezentant și preot în Jupanice, că elevii să fie primiți în internat pe 8 și nu numai pe un an și să se facă dispozițiuni că elevii pe sărbătorile de confesiunea gr.-or. să fie concediați dela prelegere etc.; în fine dl Vernichescu din Verșiorova și dl Tatucu din Jablanița, că conversația în internat să fie regulată așa, că copii să vorbească în internat românește.

este scoasă și mai mult în relief prin mănunchiul de păr ondulat, care acoperă fruntea înaltă până la un deget aproape de sprâncene. O fundă mare albă, pusă turtit pe creștetul capului are une-ori înfățișarea unor aripe drăgălașe, întinse, menite să scoată par'că în relief negrul părului și catifelata strălucire a ochilor.

Emilia aude pasul bărbatului ei și cearcă să-și alunge gândurile: un zâmbet îi luminează fața, când îl vede întrând. Privirea sinceră a ochilor lui căprui, zâmbetul liniștit pe fața lui neregulată, dar făcută simpatică, prin aerul deschis, leal, ce respiră; mustața castanie sub nasul potrivit, gura ceva cam mare, dau arătării lui un aer de bunătate. Tot obrazul lui pare a trăi prin ochii aceștia blajini, cari fac să dispară pistruiile abia perceptibile de pe umerii obrazului.

El înaintează și cu o mână își desface cravata și gulerul: le așează pe scaun, apoi apucă degetele Emiliei, sprijinite pe speteaza scaunului și le sărută.

— „Ce drăguț băiat este tânărul ăsta! Cu toate bătăile și duelurile, pe care le-a avut, e simpatic. Nu-i așa Mili dragă!”

— „Da... nu e rău... e chiar bine... numai că e cam prea spilcuit și parfumat... Nu știu, par'că, un tânăr, prin parfumul ce întrebuințează, și se vâra în suflet... prea are aerul unei... mondene... ș'apoi...”

— „Ce-i acest „ș'apoi” Mili dragă?”

— „Uite puiule,” zice tânăra femeie, hotărându-se brusc, „am să-ți fac o spovedanie. Hai să ședem colo lângă sobă. Am să-ți spun ceva... Ceva, știi foarte grav.”

— „Ooo! nu mă speria, Mili,” zice Alexandru. „Să vedem ce grozăvie e ceea ce ai să-mi spui... Poftim, șezi în jeț și eu îți stau la picioare.”

Emilia face o mișcare mai repede și se așează pe scaunul de pluș, zicând cu un râs grațios:

— „Te-am păcălit! te-am păcălit! Asta e locul meu, căci eu mă spovedesc! Șezi!... Șezi aci puiule... Așa, vezi?! — dă-mi mâna ta, stai să vezi!” Și până să priceapă Alexandru, de ce e vorba, ea îi sărută mâna. „Așaa.”

Dar tânărul se apleacă brusc spre soția lui, îi apucă tâmplele între mâni, și îi sărută fruntea, gurița, și gâtul, după aceea îi ia mâna și-o sărută de mai multe ori.

— Acuma pot să încep, dragă Sandi?” întreabă ea zâmbind. „Da? Uite: Eră odată un băiat drăguț și bun, care a văzut o fată săracă. Și băiatul eră bogat, dar a renunțat la toată bogăția, a fugit de la părinții lui, și, fiind-că fata îl iubea pentru bunătate ea a plecat cu el și el a vrut să se cunune cu fata. Dar părinții nu au consimțit și așa el a trebuit să treacă împreună cu ea într'altă țară, peste nouă mări și nouă țări, și să se căsătorească cu fata aiaaa...”

— „Asta, dragă Mili e o poveste, pe care o știu și eu... Dar tu, dacă erai bogată, și eu sărac, nu făceai tot astfel?”

— „Ei... dacă te-ași fi cunoscut... și dacă tu ai fi „îndrăzni” să te arăți în drumul meu, e foarte sigur că „da”,... dacă ași fi avut felul meu de azi de a gândi. Însă, dacă eram bogată, e foarte sigur, că aveam cu totul altfel de vederi. Dar să urmez povestea mea...”

— „Păăăi... nu spuneai că e vorba de o spovedanie?” zice el, ca să schimbe vorba.

— „Drăguțule... Lasă, să vezi că o să vină prea de vreme spovedania, și o să te întristeze; d'aia să mă lași să spun povestea. Nu-nu-nu! nu mă întrerupe, căci eu așa, și abia am curajul necesar; și tu mi'l mai tai. . . .”

— „Dacă e ceva, pentru care e nevoie să ai curajiu, desigur că și-e greu, și atunci mai bine nu mai spune, că-ți amărăști de geaba inima... lasă dragă.”

— „Nu, Alexandre dragă,” zice ea pe un ton rugător; „nu mă opri, fiindcă e vorba de fericirea noastră. Sărută-mă ca să văd că vrei să mă lași; dar să nu mai zici nici o vorbă... Așaa... acum sărută-mă și pe obrazul ăsta... Așa dar să nu fii trist... să nu te întristezi...!”

— „O! o! o! o! exclamă tânărul, clătinând din cap cu un aer tragi-comic.

(Va urma.)

Președintele la toate întrebările și păreri pentru schimbare face observațiunile și explicările de lipsă și combate pe cei-ce doresc schimbare, dovedind cu argumente, că statutul e bine întocmit și aceia cari au vorbit la obiect nu mai voiesc, că păreri lor private se fie luate ca propuneri ci se alătură toți la textul propus de comitet, așa că proiectul de statut se primește în textul original cu unanimitate.

Noi din parte-ne nu avem observare la statut. Ne pare însă rău, că Comunitatea de avere la împlinirea postului de director conducător al internatului a pus condițiunea ca la acel post numai și numai un pedagog poate fi denumit. Ori dacă nu este pedagog apt, primește Comunitatea de avere pe fiecă pedagog numai ca să corăspundă statutului?! Credem că cualificația pentru un atare post poate fi destulă, dacă respectivul e nepătat, are inteligența de lipsă pentru împlinirea unui atare post și a dovedit interes și pricepere pentru creșterea tinerimei. Praxa și onestitatea, viața nepătată și zelul cu inteligență necesară corăspunde la un atare post mai mult administrativ, decât de învățământ pedagogic.

De altcum adunarea a decurs în următorul mod:

După interpelațiunile dlui George Tatucu din Jablanița, care prin interpelări voește a-și câștiga popularitatea perdută, și după răspunsurile președintelui, care arată că interpelările poartă mai mult un caracter de animozitate, de cât au în vedere scopul binelui public — și după ce adunarea generală dimpreună cu interpelantul iau răspunsurile la cunoștință se trece la ordinea zilei, în care:

1. După observările părintelui Vasile Popovici și a reprezentantului Sinescu din Armeniș — se ia raportul general la cunoștință și să exprimă președintelui și comitetului recunoștință pentru munca și rezultatele obținute dela adunarea ultimă;

2. Se primesc socoțile pe anul 1907 și se votează absolutoriul.

Se votează pentru facerea planurilor a edificiilor internatului spesele necesare și se împuternicește comitetul a face toți pașii de lipsă în cauză;

4. Se votează statutul internatului în tot cuprinsul lui;

5. Se primește vânzarea și contractul legat cu firma „karánsebesi faipar részvény társaság“ peste pădurea din „Diavoia“;

6. Se primește propunerea referi-

toare la înființarea unei economii de model în ținutul comunei Meedia:

7. Se votează ștergerea sumei de circa 800 cor. din daunele silvanale neîncasabile;

8. Se decide ștergerea din evidență a ocupațiunilor restante pe anii din 1894 încoace și a împroceșuă pe acei ocupanți cari nici nu voiesc a plăti arânda curentă, nici nu voiesc a recunoaște dreptul de proprietate a Comunității de avere la parcelele ocupate de ei;

9. Se primește tarifa despre produsele silvice pe anul 1909;

10. Se votează spesele încopciate cu trasarea liniei căii ferate Jablanița-Bozovici.

11. În fine se votează pe seama comitatului Caraș-Severin pentru edificarea oficiilor preturei cercului Caransebeșului și a locuinței prim-pretorului din grădina aparținătoare edificiului central al Comunității de avere o suprafață de 300 stânjani pătrați.

Adunarea s'a terminat la 1 oară d. a. La 2 ore 30 m. reprezentanții au luat parte la excursiunea făcută pentru cercetarea stabilimentelor industriei de lemn din Caransebeșul-nou, la care ocaziune deputații au făcut și cu trenul de industrie de acolo o excursiune cătră comuna Borlova.

Sinodul diecezan.

Prima dată la noi sinodul a fost deschis numai de episcopul diecezan, lăsând conducerea lui venerabilui arhimandrit F. Musta. Prin aceasta s'a pus peatra de hotar activității bunului nostru episcop, care se zice, prea s'a lăsat influențat de oameni, cari nu în interesul bisericeii și-au depus obolul muncii lor. Se așteapă prin urmare mult, foarte mult, și încă între îmbrejurări grele dela harnicul nostru arhimandrit, care dejă prima dată la conducere a dovedit cel mai bun tact și o prea înțeleaptă pricepere în conducerea afacerilor sinodale.

*

Toată lumea așteaptă fortună, discuții vehemente, în deosebi referitor la ordinațiunea ministerială. Unii însă afirmă sus și tare, că mulcom se va drece peste ea cu vr'o enunțiațiune academică. De ce?

Sinodul a recunoscut multe păcate, ce sunt în conducerea bisericeii, a recunoscut veriditatea constatările ministeriale și a decis: *cercetarea grabnică a invinuirilor ivite și aplicarea celor mai riguroase demersuri spre înlăturarea a tot ce se va constată jig-nitor pentrn vaza și reputațiunea institutelor de învățământ și diecezei noastre.*

*

Advocatul Dobrin din Iugoj a propus să se reducă numărul parohilor, ca preoții să nu mai fie avizați la congruă. Lucrul e bine ținut. Dl Dobrin n'ar mai vrea, ca preoții să lucreze în interesul statului. Vreau adevă să-i monopolizeze pentru ei?

Noi știm o vorbă a Românilui: buzunarul popei e fără fund.

Și-apoi pentru susținerea moralității creștine, din contră, mărită trebuie tagma preotească.

*

Mult de lucru în orice caz a avut la sinod notarul. De multe-ori nici nu i s'a primit protocolul, par'că am fi fost la o societate de lectură studențească, unde pentru un cuvânt se discută nu numai zece minute.

De altminteri dl Marcu n'a putut ști gustul dlui Brediceanu, acest *lord protector* al sinodului, care da semnul, că se primesc raportele consistoriale.

Mai mult haz a făcut împrejura, că dl Ionescu n'a voit să-l recunoască de atare și amintitul trebui să-și ceară scuze dela dl Ionescu.

*

De altcum raportul corespondentului nostru e următorul:

Serviciul divin l-a pontificat I. P. Cuv. Sa dl arhim. Filaret Musta asistat de protopopii prezenți.

După biserică deputații sinodali s'au adunat în școala de aplicație, unde P. S. Sa dl episcop Nic. Popea, deschise sesiunea cu următoarea vorbire:

Christos a înviat!

Domnilor deputați!

Vă salut din toată inimă astăzi când pe baza legii noastre fundamentale bisericești, care este statutul organic, v'ați prezentat aici ca să luați parte la lucrările sinodale. Dv. sunteți acei membri valoroși ai bisericeii vii a lui Christos, cari sunteți acei trâmși pe baza legii fundamentale amintite ca să lucrați în sinodul eparhial pentru prosperarea bisericeii.

Aceasta este domniilor deputați o chie-mare frumoasă dar totodată și grea. Frumoasă pentru că ea exprimă încrederea credincioșilor pusă în Dvoastră, arată că sunteți aleși membri ai bisericeii.

Dacă e și grea, pentru că această chie-mare cere o cumpănire prudentă a tuturor afacerilor bisericești; și ea se îngreunează cu atât mai înalt, cu cât naia bisericeii este înconjurată de valuri multe, dintre cari nu unul este primejdios.

În astfelu de casuri grele se arată cu deosebire înțelepciunea depusă în organism nostru constituțional. Acest organism chie-mă pe toți fiii credincioși ai bisericeii la împreună lucrare; escită interesul tuturor fiilor credincioși ai bisericeii pentru interesele ei, și cere ca toți umăr la umăr să sbutim și păzim biserică, să o ridicăm și păstrăm pe piedestalul înalt, pe care,, ca biserică, trebuie să fie așezată. Căci știut este, că unde e unul nu e putere, dară unde sunt mulți puterea crește. De aceea marii noștri înaintași și legislatori prin statutul organic au voit să asigure sprin-jinul totalității credincioșilor, au voit să sporească puterea bisericeii.

Astăzi împreună lucrarea totalității credincioșilor se întrupează în lucrările DVoastre sinodale, și eu, domnilor deputați, nu mă îndoiesc nici un moment, ci sunt sigur, că DVoastre puteți să purtați sarcina grea ce vi s'a pus pe umeri din partea credincioșilor noștri, afle-se naia bisericeii în ori-ce împrejurare.

Biserică, domnilor deputați, e biserică luptătoare aici pe pământ, și deaceia ea

totdeauna trebuie să fie pregătită se dea față cu greutate. E instituțiune dumnezească, nu e din lume, ci ca atare, și aici au loc cuvintele Mântuitorului Isus adresate învățăceilor săi; „De ați fi din lume, lumea ar iubi pe al său, deoarece însă nu sunteți din lume, lumea vă urește pe voi“.

Istoria ne arată, că biserica totdeauna a avut greutate, și deci va și avea în viitor, precum are și acum în prezent.

Biserica luptă pentru idealurile creștine, iară lumea pentru idealurile ei proprii, de aci urmează, că căile puțin merg paralel, ci mai mult se încrucișează, cari încrucișări produc apoi lupte, cari se poartă, firește, cu arme neegale, căci armele bisericești nu pot fi arme de forță, ci strict morale, între cari locul principal îl ocupă convingerea religios-morală, iubirea de biserică și spiritul de jertfă.

De aceea și nizuința noastră trebuie să fie îndreptată într'acolo, ca să întărim aceste arme morale, ca ori-ce împrejurări să ne afle pregătiți, ca astfel să putem da față tuturor neajunsurilor și instituțiunile noastre bisericești se stea intacte.

Astăzi întreaga noastră biserică o preocupă o cestiune extrem de imporantă, ba chiar vitală. Aceasta este cestiunea școalelor.

Prin noua lege școlară ni se crează mari greutăți, pe cari ca să le învingem se recer jertfe materiale. Poporul nostru, spre lauda lui fie zis, și până acuma a contribuit din greu pentru susținerea școalelor noastre confesionale, din iubire cătră ele. Aceasta iubire sperez, că nu va reci, și astfel poporul nostru își va încorda toate puterile pentru susținerea școalelor. Se recere numai să-l sprijinească, ținându-i caldă dragostea față de școalele noastre confesionale, această moștenire scumpă dela părinți.

Domnilor deputați! În decursul sesiunii sinodale D-Voastră veți avea ocaziune a lua cunoștință despre afacerile noastre diecesane, și veți avea puțință a afla unele cestiuni de însemnătate mai mare, cari reclamă toată atențiunea D-Voastră. Nu mă îndoesc, că Domniilor Voastre vă va succeda a afla soluțiunea cea mai norocoasă și a acestora.

Dorind aceasta și cerând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra Domniilor Voastre, declar sesiunea a treia a periodului al XIII-lea a sinodului nostru eparhial deschisă.

S'au prezentat apoi comisiunilor credenționalele deputaților. Notari au fost numiți: Tr. Oprea, D. Bogoevici, I. Marcu, I. Crăciunel, Dr. O. Proștean, Dr. O. Popescu.

S'au acordat apoi concediile cerute.

Ședința a doua fû Luni, presidată de In. P. Cuv. Sa dl Filaret Musta.

Înainte de ordinea zilei deputatul Dr. Nicolae Jomescu ia cuvântul pentru a interpela în privința broșurei *Novi homines Caransebesiensis* scrisă din partea profesorului Dr. Petru Barbu. Această interpelare a fost însoțită de următoarea introducere:

Venerabil Sinod Eparhial: În vorbirea de deschidere, rostită din scaunul presidial să afirmă în mod corect, că naia bisericii noastre este încunjurată din toate părțile de valuri puternice. În anul trecut tot din scaunul presidial ni-s'a spus că pe orizontul vieții noastre bisericești să ivesc nuori grei, cari amenință cu descărcarea furtunei. Spre bucuria noastră a tuturor putem constată

că acești nuori grei și periculoși au dispărut de pe orizontul vieții noastre bisericești așa că starea naiei bisericești noastre de presente e mai favorabilă față de starea, în care s'a aflat în anul trecut pentru că deși de present să află încunjurată din toate părțile de valuri puternice totuși înaintarea pe largul mării sub un cer limpede și liniștit.

O parte dintre noi am avut fericirea de a fi pe mare și prin urmare din intuițiune proprie o știm, că valurile mari desvoaltă o elementară forță, pentru ca să se facă stăpân pe corabie cu scopul ca să o răstoarne, să o nimicească, dar totodată știm și aceea, că dacă în internul corabiei să află vâslași înțelepți și curajoși aceștia prin înțelepciune lor și prin o muncă armonică supun puterii lor forțele aproape supranaturale ale valurilor, iar corabia înaintează victoriosă, purtată pe însași spatele valurilor amenințătoare.

Prin afirmarea, că naia bisericești noastre să află încunjurată de valuri s'a făcut alușiune la aceea, că biserica noastră, ca instituțiunea e încunjurată din toate părțile de dușmani, cari dau asalt asupra ei pentru a o împedea în înaintarea spre scopul, spre care țintește. Precum ori care corabie, înainte de a părăsi țărmul mării, să provide de toate cele necesare pentru ca neconturbată de furia valurilor să poată ajunge acolo, unde voește să ajungă, să provide adecă cu conducători și matrozi, cari fiecare în cercul său de activitate, sunt chemați a-și pune puterile în serviciul mersului neîmpedecat al corabiei, tot astfel și o instituțiune este îngrădită, la însași formarea ei, de unele legi și drepturi, cari îi dau puterea ca să lupte contra ingerențelor dușmănoase. Dar precum corabia numai până atunci să poate lupta cu succes contra furiei valurilor, până când în internul ei între cei chemați a o conduce există bună înțelegere și armonie, tot astfel și o instituțiune numai până atunci poate progresa, până când între singuraticii factori există bună înțelegere și iubire frățescă, pentru că îndatăce e conturbată împreuna conlucrare și îndată armonia, bunăînțelegere și iubirea frățescă a dispărut din internul vieții unei instituțiuni, și soarta acesteia e pecetluită, pentru-că repeziciunea va merge spre decadență, spre peire.

Principiile acestea stau și cu privire la conducerea bisericii și în special a diecezei noastre.

În dieceza noastră, o știm cu toții de un timp încoace domnesc stări de tot bolnave. Ură, dușmănie și dorul de răzbunare, au luat locul dragostei, iubirii și a bune înțelegeri. S'a pornit o luptă înverșunată între frați, care luptă e alimentată de cel mai neîmpăcat simțământ de ură și de dorul de răzbunare, de nimicire.

Spre dovedirea acestora e deajuns a aduce un singur caz, din care să poate vedea ce periculoasă e boala, ce amenință chiar cu paralizarea întregului organism de funcționare a vieții bisericești din dieceza noastră, dacă nu ne grăbim a lua măsurile necesare pentru stirpirea acestei boale.

În anul trecut s'a tipărit și s'a distribuit în dieceza noastră o broșură, scrisă din partea profesorului de teologie Dr. Petru Barbu. În această broșură să atacă în mod peste măsură josnic actualul director de teologie Dr. Iosif I. Olariu carele e șeful ofi-

cios al numitului autor. Se publică în această broșură o mulțime de epistole adresate din partea dlui Dr. I. I. Olariu, unui fost elev și prieten al său, cu scopul a-l arăta într'o lumină nefavorabilă înaintea lumii. Să zice că aceste epistole i-s'au pus autorului la dispoziție din partea aceluia, căruia au fost adresate, eu însă nu cred, că un protopop — fiind vorba de A. Oprea — să decadă întru atâta moralicește, ca epistolele unui fost părinte sufletesc și prieten, cărui i-s'au adresat în mod confidențial, să le pună la dispoziția dușmanului de moarte a acestuia, pentru-ca acesta prin publicarea aceluia să încerce a-l discredită; aceasta ar fi un atentat contra celor mai elementare reguli de bunacuviință și cinste.

Dar afară de directorul Olariu să mai atacă și alți profesori, colegi de ai autorului în mod tot atât de josnic. Eu, ca unul carele sunt foarte liberal, nu m'aș împedea în aceea, că Dr. Petru Barbu a scris și răspândit broșura din vorbă, pentru că trăim în veacul, când fiecare cugetă așa cum voește și poate scrie ceea ce voește, dar fiindcă această broșură s'a tipărit în tipografia diecezană și s'a vândut în librăria tot a diecezei, ba știu și aceea, că unii protopopi au răspândit-o între preoțime, îmi țin de datorie, că în interesul bine priceput al bisericești să protestez contra unor astfel de acte greșite, din care cauză îmi iau libertatea a a face următoarea interpelație:

1. Are cunoștință înaltul presidiu că în anul trecut sub numirea *Novi homines Caransebesiensis* a apărut o broșură scrisă de profesorul de teologie Dr. Petru Barbu, în care acesta atacă în mod josnic pe șeful său oficios, pe directorul de teologie Dr. I. I. Olariu și pe alți colegi de ai săi?

2. Este adevărat, că această broșură s'a tipărit în tipografia oficioasă a diecezei, iar la răspândirea ei i-s'a dat autorului ajutor din partea organelor puse în serviciul bisericești?

3. Este adevărat, că această broșură s'a vândut în biserica diecezană?

4. Dacă sunt adevărate împrejurările de mai sus, care e cauza că Venerabilul Consistoriu diecezan a permis ca în tipografia diecezană să se tipărească o broșură cu un conținut atât de abject?

5. Nu crede înaltul presidiu, că prin aceea că se atacă persoane puse în serviciul bisericești să dă exemplu rău și scandalizător și că prin aceasta să nimicește autoritatea profesorilor înaintea elevilor?

Tot deputatul Dr. Nicolae Ionescu face următoarea interpelare:

1) are cunoștință înaltul presidiu despre aceea, că profesorul de teologie Dr. Petru Barbu ocupă și alte oficii, cari pe de o parte nu sunt compatibile cu oficiul său de profesor de teologie, pe de altă parte îl împedică în îndeplinirea conștiințioasă a chemării sale de profesor, fiind numitul profesor în acelaș timp director executiv, administratorul tipografiei și librăriei diecesane și redactorul „Foai Dieezane“.

2) Ține înaltul presidiu de compatibil ca numitul administrator de tipografie și librărie să fie în acelaș timp și asesor în senatul episcopesc, căruia trebuie să-i presinte socotelile stabilimentelor, ce le conduce?

3) Are de gând venerabilul consistor diecesan a-l sili pe numitul profesor a abzie

din celelalte posturi, cari nu sunt compatibile și cari îl împiedecă a-și împlini datorința?

A treia interpelație îndreptată presidiului tot din partea deputatului Dr. Nicolae Ionescu este următoarea:

1) Are cunoștință înaltul presidiu despre aceea, că cu ocaziunea alegerii de asesori consistoriali s'au ales în senatul episcopesc doi membrii Dr. George Dobrin și Dr. Petru Barbu, cari fiind în raport de cuscrie de gradul al 3-lea, în înțelesul statutului organic nu pot fi în același timp asesori consistoriali?

2) Este aplicat venerabilul consistor diecezan a dispune nimicirea unei astfel de alegeri ilegale, iar posturile devenite astfel vacante să se întregescă prin alegere?

Toate aceste trei interpelațiuni se predau presidiului, care declară, că va răspunde la timpul său.

Se prezintă apoi raportul comisiei bisericești prin referentul ei, Dr. G. Popovici.

Raportul dă ansă la vii discuții. Se constată din partea dlor Budințian, Ionescu, Florescu, Brediceanu, Dobrin, că raportul senatului bisericesc e foarte mane, că e făcut fără îngrijire: dl Budințian constată, că ar fi lipsă de un raport conștiincios și fidel asupra stării preoțimii noastre pentru ridicarea stării religioase, morale, culturale și economice a poporului din dieceză.

Dl Ionescu nu ia raportul la cunoștință.

Deputatul Florescu propune să se facă pașii necesari pentru stârpirea concubinatelor.

Firește chestiile bisericești pretindeau și o mai viue discuție. Dar e de mirat, că s'a vorbit și atât, adecă, că s'a îndrăsnit. „S'au deslegat limbile“ zicea cineva, nu știu cu maliție, ori cu amărăciune.

*

Proxima ședință fu d. a. la 4 ore.

Se decide întregirea parohiei din Moldova-nouă.

Deputatul Ionescu a interpellat în chestia suspendării preotului Iancu Cerbu, că protopopul nu-și face datoria. La propunerea deputatului Pinciu se suprimă parohia a doua din Lighet.

Urmă apoi raportul comisiei școlare prin referentul comisiei, G. Jianu.

Se accentuează situația grea a școlii confesionale române. Se comunică, că ministrul cere să se facă calificația învățătoarească și din obiecte, ce nu le prevede regulamentul votat de congres și că asesorul din senatul școlar I. Stoianel și-a înaintat demisia.

Peste ordinațiunea ministerială din 2 Martie a. c. s'a trecut prea ușor. Sinodul a luat numai la cunoștință raportul comisiei pregătitoare. Prin urmare drept a avut deputatul Ionescu să nu fie mulțumit cu raportul senatului școlar. N'a fost mulțumit nici dr. Iosif Popovici, fiindcă raportul senatului școlar e parcă'n pripă făcut, fără să orienteze pe deputați asupra stării adevărate a școlilor române.

Ce e școala de repetiție? Ce e școala economică? Nu eră cine să dea răspunsul, deși legea apriează destul de limpede. Chiar învățătorul Jianu, crede, că nu-s tot una. Spre ușurare se va înainta chestia conzistorului metropolitan, ca să-i lumineze.

*

Ședința următoare fu Marți a. m. S'a discutat mai mult, cum să se redigeze procesul-verbal.

Advocatul Dobrin făcu o propunere, despre care știa de mai nainte, că nu va fi primită, că adecă preoțimei, și în deosebi protopresbiterilor să li se interzică a mai fi directori efectivi la vr'o bancă, ca comisia pregătitoare să capete cerc mai mare în controlarea administrației și să fie patru revizori diecezani. Prima propunere se transpune unui for pregătitor așa că contabilii noștri și advocații specialiști vor mai putea aștepta până să ajungă directori de bancă. Celelalte propuneri ale dlui Dobrin iar se decide să le studieze consistorul. În felul acesta protopopii multă vreme n'au de ce să se teamă că vor fi controlați, de deportează bani, ori nu și rămân și directori de bancă.

Deputatul Ionescu întreabă, de ce au fost opriți unii protopopi de a mai încasa bani dela comunile bisericești.

Vine apoi lucruri neplăcute pentru anumiți protopopi: referentul comisiei financiare, dl I Trăilă spune, că din convenția episcopescă sunt restante mari și multe în protopiatele Caransebeș, Mehadia, Buziaș, Biserica Albă. Numai în cercul Făgetului și Lugojului nu-s restante.

*

În ședința de încheiere după amiază nu s'a primit propunerea dep. Ionescu, ca să se angajeze un om de specialitate la tipografia și librăria diecezană.

Se aleg asesori în consistor: în senatul bisericesc: A. Ghidiu în cel școlar: Dr. N. Ionescu și G. Petrescu; iar în cel episcopesc Er. Dim. Florescu.

În. P. Cuv. Sa răspunde la interpelările dlui Ionescu, care le ia la cunoștință, afară de cea referitoare la cuscria între dr. Barbu și dr. Dobrin.

Între aplauze la adresa În. P. Cuv. Sale F. Musta, se declară sesiunea încheiată.

Un regiment viteaz.

În cetatea Aradului a fost în una din zilele săptămânelor trecute sărbătoare mare. Cu acest prilej dl căpitan Ioan Voicu a rostit următoarea vorbire:

Soldați! Sărbăm astăzi ziua de pomenire a bătațiilor glorioase dela Mortara și Novara.

În anul 1849, pe când să numea regimentul nostru Grof Gyulay, s'a luptat sub comanda eroului său colonel Benedek și a contribuit foarte mult la câștigarea bătațiilor dela Mortara în 21 și cea dela Novara în 23 Martie.

În războiul acesta regimentul eră împărțit în diviziunea Alteței Sale împărătești și regești Arhiducelui Albrecht. Regimentul sub conducerea personală a colonelului Benedek, după marșuri obositoare și după ce a respins pe dușman, a străbătut pe însărate prin focul vrăjmaș al tunurilor în orașul Mortara și l'a luat. Aici a făcut prizonieri 6 ofițeri înalți, 50 ofițeri și 15000 de soldați și au luat 6 tunuri și multe care și cai.

Două zile mai târziu, în 23 Martie, când dușmanul să ivi la Novara, diviziunea Alteței Sale Arhiducelui Albrecht și în ea regimentul nostru iar a luptat la unul dintre cele mai însemnate puncte. Un deal hotărâtor, pe care

să află o curte cu numele Bicoca, fu foarte vitejește resistent apărata din partea inamicului, încât regimentul numai după o luptă foarte grea și sângeroasă a fost în stare de a lua această poziție pe la 5 oare d. a.

Inimicul recunoscând însă însemnătatea acestui deal hotărâtor, atacă cu puteri numeroase și iarăși luă delul.

Numai atunci când moșneagul feldmarșal Radetzky porunci un asalt general în front și simte încunjurarea corpului al 4-lea de armată, conduce colonelul Benedek regimentul — căruia s'au mai alipit și alte despărțăminte — încă odată înainte spre asalt. Bicoca fu luată pentru totdeauna și bătaia câștigată. Regele Italiei Carol Albert încă în aceeași noapte trimise rugare, că vrea să facă pace.

Pe timpul când să adună regimentul înaintea castelului dela Bicoca, sosi acolo Alteța Sa Arhiducele Albrecht, el chieamă ofițerii regimentului la sine, să pleacă de pe cal spre colonelul Benedek, îl îmbrășoază și-i sărută și apoi să adresează către ofițerii adunați, cu următoarele cuvinte:

„Domnilor! Acest sărut a fost pentru DVoastră toți. V'ați luptat ca eroi. Onoarea zilei vi-se atribue DVoastră. Sunt falnic a stă în fruntea DVoastră. Maiestatea Sa va fi îndestulit cu noi.“

Soldați! Aduceți-vă aminte de aceste cuvinte măgulitoare și pline de grație ale feldmarșalului Arhiducelui Albrecht, care astăzi odihnește în domnul — și sărbătorește puneți vot în această oră, că dacă va porunci Maiestatea Sa Împăratul și Regele, domnitorul nostru cel mai suprem — ne vom face asemenea falnicilor noștri străbuni, ca să se poată zice despre regimentul împăratului Leopold II. Nr. 33 tot aceea, ce despre bravul și viteazul regiment Gyulay cu dreptate să zice: că a fost viteaz și fala oștirii!“

Concertul Reuniunii de cântări.

Reuniunea filarmonică română de sub presidența dlui Borșun și de astă dată ne-a oferit o seară plăcută de Dumineca Tomii. Cunoaștem cu toții lupta grea, multele strapațe, ce au fost de lipsă, pentruca să se poată menține reuniunea ca atare, de oare ce din partea celor ce cântă pe glasuri și nu pe note, precum și altora, cari voiau să-și câștige posturi prin reuniune etc. Atacurile erau și sunt vecinice. E un deosebit merit prin urmare al celor dela conducerea reuniunii ca reînviată, reînținerită, mai vioae, mai fină și mai cuviincioasă ni s'a prezentat în seara de Dumineca Tomii.

Cu toate opintirile dușmănoase ale unora serata avu succes neîntrecut. E drept, că unii deputați sinodali s'au lăsat influențați și au ascultat concertul de afară, din sala de mâncare or poate fiindcă prefer plăcerea reală celei ideale, ori fiind obosiți de prea multă tăcere, cu care escelaseră în ziua aceea la sinod.

Lumea fu multă, elegantă, care cu pietate ascultă piese drăguț esecutate, nemai vorbind de măestrta lor compoziție, cum a fost Negruța de Vidu. Solul de sopran al al drăgălașei doamne Ionașiu, domină totul.

Cu multă artă ne cântă doamna Pascu „Aria“ din „Pique Dame“. Aplauze îndelungate o primiră și o siliră să bizeze. „Corul

plugarilor“ a fost fără greș executat“ iar „Lu-goșana“ cu toții am ascultat-o cu drag.

Din opera Mireasa vândută ne cântă dl Pascu cu mult sentiment și pri-cepere Aria.

Iar Târgul din Pompei în mod feri-cit a încheiat concertul. Publicul a cerut cu inzistență repetarea lui.

În mod plăcut a împetrișat concertul dl Dona declamând cu mult haz mai multe anecdote de Speranță. Publicul par'că nu se mai sătura a-l ascultă.

După programul atât de bine eze-cutat urmă dans animat. E vorba de ochi frumoși de priviri duioase, de regrete înecate, de jo-cul de fizionomii, care pentru ca să-l guști, trebuie să fii de față. Iar a'ci fură frumoase. Deci are de ce să căi acei ce n'au venit.

GLOSE.

Sinodul a trecut. N'a trecut însă peste ordinațiunea ministerială.

* * *

Fuimus . . . cântară câțiva la sinod. S'a observat 'adecă, cum un deputat n'a luat parte la nici-o ședință. Se zice, că nu i-a simțit nimeni lipsa.

* * *

Afacerile diecezei nu mai sunt conduse de episcop. Nu știu pe ce paragraf din sta-tutul organic se bazează aceasta.

Nu despre asta însă e vorba. Mai mult interesează împăcarea pusă la cale. Aparența ar fi, că acum se împac, a c u m, după ce a sosit ordinațiunea ministerială.

Și apoi proverbul e tare vechiu și tare probat: lupul își lapadă părul, dar năra-vul nu.

* * *

S'a întâmplat în cursul sinodului, că unui protopop nu i-s'a primit stilizarea unui raport.

Doar dela stil atârnă capacitatea omului? Va întreba cineva.

* * *

Se zice, că doamna de Iacobich va face arătare la consistor, că la ruga ținută lângă altarul bisericii s'au îmbătat mai mulți inși.

* * *

Se zice, că deputații sinodali de acea nu s'au prezintat în corpore la concertul de Du-minecă sara, fiindcă erau prea obosiți de multă tăcere în sinod.

NOUTĂȚI.

Sănătatea M. S. Regelui. După unele vești din Viena M. S. Regele nu ar fi toc-mai pe deplin sănătos. Aceste vesti însă să desmințesc și prin faptul ca M. Sa a ținut mai multe audiențe obositoare. Să spune cu siguranță din isvor demn de crezut, că ca-tarul, de care a suferit Regele a trecut de tot și să bucură de cea mai bună sănătate. M. Sa să preumblă de două ori pe zi în parcul din Schönbrun.

Deputație împărătească. La 8 c. 21 principii ai federației germane, conduși de împăratul Wilhelm al Germaniei s'au prezentat M. Sale împăratului Francisc Iosif I-iul, din privilegiul de 60 ani al domniei Sale. M. Sa.

Impăratul Francisc Iosif i-a primit în Schön-brun, și în onoarea oaspeților a dat un dejun.

În decursul vremilor, în anul 1815, s'a mai întâmplat că principii confederației ger-mâne, s'au prezentat la Viena, — deosebirea între trecut și prezent este aceea, — că la 1815, împăratul Austriei eră capul confede-rației germane, iar' acum este Wilhelm îm-păratul Germaniei. Mai e și deosebirea aceea între visita dela 1815, și cea de acuma, că atunci poate de silă, pe când azi de bună voe au venit să feliciteze pe împăratul Aus-triei.

Preot suspendat. Sinodul eparchial în ședința sa de Marți a suspendat și absolvat de a mai funcționa la altar pe preotul din Panciova Iancu Cerbu.

Guvernul pentru Români. La interve-nirea Il. Sale dlui deputat Const. Burd ia a căpătat dela erar comuna Bănia 3000, iar Feneșul 1000 holde de fânațe. Suntem in-formați, că comunele cele două vor trimite deputațiuni mari pentru ca să-i mulțamească Il. Sale.

Teatru român. Cu fior de bucurie aude fiecă Român, că va putea să asculte divina artă dramatică în dulcea limbă românească. Inima ți se înalță, simțămintele se înobilează la auzul artei române. Și apostolul Thaliei ro-mâne e bine cunoscutul și apreciatul artist dramatic *Zaharie Bârsan*, care ne va desfăta și pe noi săptămâna viitoare cu jocul său perfect. Publicul nostru face mari pregătiri pentru rep-rezența, la care *Reuniunea de muzică și cânt* a noastră are concursul domnului și doamnei *Bârsan*, ambii artiști de forță.

Joi, în 1/14 Mai va fi reprezentația, la care se va predă următoarele co-medii într'un act, localizate de însuși artistul din italienește: *Dela nord la sud, Cânele și pisica, Furtuna casnică.*

Rar avem prilejul să ascultăm te-atru român. De aceea grăbească-să fiecine, ca să poată gusta din plăcerile ideale, ce i-le ofere arta română. Spe-răm, că nu va lipsi nici un român din loc și jur.

Învățător deținut. Încă în anul trecut s'a întâmplat, că învățătorul de stat din Be-regseu Pavel Muntyán a fugit din comună, și s'a dus în România. Zilele acestea s'a întors din România și în Zsombolya l'au re-cunoscut și deținându-l l'au predat procu-raturei.

Joc cu arma. Din Becicherecul-mic, să vestește că feciorul Stefan Marian jucându-se cu un revolver, s'a împușcat în picior.

— Din Belinți ni-se scrie, că economul Matei Voltz, și-a curățit pușca, și din în-tâmplare pușca s'a slobozit, și proectilul a nimerit pe feciorul său, care eră lângă el.

Ruga s'a ținut de astă dată în ziua de sf. George. Banii incurși și acum s'au des-tinat fondului pentru înfrumusețarea cimiti-rului gr. or.

Locul a fost curtea bisericii de jos. În dosul altarului puteai vedea mese pline de bere, care o consumau aceiași, cari dincolo de păreți se închină cu evlavie Domnului, profanând în acest fel pietatea credincioșilor.

Te mirai de fapt, cum s'au învoit auto-ritățile bisericești, ca să se vândă băuturi în dosul altarului, ca tinerimea să-și petreacă în curtea bisericii, unde mai cătră amurg s'au adunat o mulțime de oameni amețiți de băutură.

Fiece om cucernic a trebuit să se scan-dalizeze de această profanare a sf. locaș în-chinat Domnului!

Norocul consecvent. De giaba numim noi în general norocul capricios și necalculabil. În multe cazuri lucrul este tocmai in-vers. Adeseori norocul se așază cu credință nepricepută în câte un loc și rămâne acolo neschimbat. Un exemplu bun este în privința aceeași cassa de bancă Gaedihke din Buda-pesta, care ca colectură a loteriei reg. ung. priv. de clasă, e cunoscută proverbial în țară întregă chiar în urma norocului hău. Se urcă la multe milioane sumele, pe casa de bancă le-a dat fericțiilor sei clienți, ca câștiguri, spre norocul neașteptat al multor familii.

Acest noroc fără păreche al cassei de bancă Gaedihke (IV. Kossuth Lajos utcza 11) apoi rezolvarea repede și punctuală a afacer-ilor, de cari să împărțășrste cumpărătorul, esplică ușor uriașa circulație a cassei Gae-dicke și iubirea de care e părtașă.

Moștenitorul de tron a Germaniei în serviciu. Foile din Berlin scriu că moș-tenitorul de tron al Germaniei și a sfârșit studiile dela Academia de belearte din Char-lotenburg, și să zice că moștenitorul s'a de-cis a intra în serviciul statului și anume în ministerul de interne, ca să se perfecționeze în serviciile de administrație.

O dramă familiară la Baden. Restau-ratorul Carol Dallabergher din Baden, în etate de 29 ani, ducea o viață imposibilă cu soția sa, care era mai bătrână decât dânsul. Într'una din zilele trecute, certându-se eară cu soția, a tras de trei ori cu revolverul asupra ei și apoi s'a sinucis și pe sine.

Panică într'o biserică. În biserica Cle-mentinelor din Solamancu, în timpul servi-ciului divin s'a produs o panică mare în urma unui zvon, că s'a găsit în altar o bombă. În timpul îmbulzei, au fost rănite mai multe femei. În urma s'a dovedit că bomba era o tinichea goală.

Biserică română gr. or. Sf. Maria din Cleveland. Românii emigrați în Ame-rica, adecă cei ce se află în Cleveland, au zidit o foarte frumoasă biserică din cărămidă roșie din calitate bună și fină. Bani de lipsă pentru zidire sunt ridicați dela bănci de acolo, în sumă de 10.000 dolari. Biserica va fi în curând gata.

Cununie. În 17 Mai se va cuuna în biserica din Prilipeț, tânărul Vasile Saberca cu tânăra Elena Cojocar. Le dorim multă fericire.

Pentru dl. Tăslauanu. Suntem rugați din partea mai multor domni, cari la timpul său au abonat „Nuelușa“, scrisă de dl Taslauanu și consoții, să cerem pe calea aceasta deslușirele de lipsă, că acei domni dela cine ar putea primi abonamentul plătit pentru că afirmative ar fi plătit pe anul în-

treg. ear din „N u e l u ș a“ în'au primit decât 2—3 numere. Cinstea reclamă șă se facă ordine și oamenii să știe cine a primit abonamentul și acum dela cine și-ar putea căpăta paralele. Cerem informațiuni dela dl Taslauanu, pentrucă, așa ni se spune, foaia numită ar fi apărut sub conducerea dsale. In numărul proximal „Luceafărului“ *să ni se dea răspuns.*

Vacă cu patru viței. Mai multe foi aduc știrea, că o vacă a economului George Baba din Keresztvár a fătat deodată patru viței, dintre cari trei sunt vii și sănătoși, iar al patrulea mort. De altfel lucrul acesta se pare natural, când vaca are 4 fâțe.

A murit sub potrafir. „Gazeta Transilvaniei“ publică, că Floarea Stanilă din Cristian (lângă Brașov) era bolnavă în pat de un timp mai îndelungat. Dumineca trecută a chemat la sine pe preot și l-a rugat să-i citească o rugăciune pentru alinarea durerilor. Preotul îndeplini dorința bolnavei, și când aceea se află sub potrafir își dete suflul în decursul citirei rugăciunii, fără a mai fi chinuită de dureri.

Omor. Săptămâna trecută doi cubicași din comitatul Ciongrad. anume Káhnar András și Surányi János, au intrat în crișma lui Rudolî Herzog și-au cerut beutură, fără bani, adecă pe credit. Fiind oameni necunoscuți, și abea atunci sosiți în comună, fiul crișmarului n'a voit să le dea băutura, și atunci cubicașii au început să facă larmă. Auzind crășmarul larma a venit și el în crișmă și a îndrumat pe gălăgioșii cubicași să se îndepărteze. acestia însă în loc de a se duce din crișmă, au scos cuțitele și au tăiat pe crișmar în câteva locuri, așa că peste câteva ore a murit în chinuri grele. Ucigașii au fost deținuți, și predați justiției pentru a-și primi pedeapsa, ce o merită prin fapta lor bestială.

Pentru durerile de măduvă în șira spinării, băile minerale de Buziaș s'au dovedit de cele mai bune. Isoarele minerale din Buziaș bogate în acid carbonic, atrag an de an tot mai mulți pacienți acolo. Scaldelor făcute la băile din Buziaș, și respective efectul folosirei lor, este foarte mult promorat de cura de apă „Phönix“. Apa minerală de cură „Phönix“ să poate căpăta în farmacii, în droguerii și în prăvăliile de coloniale bine asortate.

Scrisoare către plugari.

Bozovici, a treia zi de Paști, în anul 1908.

St. Dle Redactor!

Earăși mă rog de Dvoastră să aveți bună-tate a publica în prețuita Dvoastră foaie această scrisoare a mea, pe care cu dragoste curată o scriu către frații mei plugari.

In șirurile acestea vreau să vorbesc despre niște obiceiuri slabe ale plugarilor noștri și anume despre aceia, că de o vreme încoaci plugarul nostru a părăsit adevărata sa ocupațiune — coarnele plugului — și să ocupă mai bucuros cu cărașitul. Pentru un florin sau doi, mai bucuros perde dânsul o zi întreagă, decât să-și vadă de economia sa. Dacă ar sta să facă o socoată bună, și când ar pune la socoată, reparatul cocii, potcoavele cailor, cheltuiala lui în oraș, atunci ar vedea dânsul, că foarte puțin venit îi ră-

mâne din cărașit. Dar dacă și-ar vedea de pământul său, pe care l'a lăsat să-l umple polomida și pirul, și dacă și-ar lucra pământul cum trebuie, și dacă ar da pământului ce-i trebuie, adecă muncă și gunoiu, atunci răsplata ar fi înzăcită, căci pământul este isvor de aur. Am îmbătrânit și din cărașie n'am văzut pe nime îmbogățit, ci vecinic cu hainele și oasele lupte, cu caii slabi, și cu cocia hodorogită, pe când plugarii harnici am văzut că din puțin au agonisit mult, și cu vite multe și frumoase, de fi-e mai mare dragul să te uiți la ele.

O altă slăbiciune a poporului nostru este și aceea, că Joia, și la târgurile mari, satele întregi sunt la Caransebeș, și cu treabă, dar mai mulți fără treabă. Mai vârtos muerile își lasă lucrul cel mai de lipsă numai ca să fie Joia la târg, fără ca să aibe lipsă a târgui ceva. la cu sine 4 ouă de acasă, și pleacă la târg la oraș și pentru 10 cruceri perde o zi întreagă de lucru. Dar nu numai femeile, ci și bărbații fac tot astfel. Vin la oraș pentru o nimica toată, apoi să duc la birt, acolo să afumă cu spirt și mergând către casă să ieu la ceartă, să mai scarmână, și apoi ajung la judecată, apoi hai la avocat, și în sfârșit plătește o sumedenie de cheltuieli, cât trebuie să lucre o vară întreagă, ca să facă banii.

Mai are poporul nostru și slăbiciunea aceea că acasă, în țara lui nu-i place să lucre în fabrici, ci mai bucuros pleacă la America acolo poate lucra tot în fabrici. Pe când și lucrul în fabrici este un izvor bogat de câștig. În țara bemească sunt fabrici mai multe decât poate în 7 alte țări. Și Bemii sunt și mai în stare bună ca noi, sunt mai învățați de cât noi, și trăesc cu mult mai bine ca noi, și toate acestea numai din munca dela fabrici.

Dacă poporul nostru ar lucra mai bucuros în fabrici, atunci aceia cari pot ar zidi mai multe feluri de fabrici, dar așa nu cutează de teama că nu capătă lucrători.

Într-o țară unde sunt tot felul de fabrici, acolo nu numai bărbatul, capul cășii, ci și ceilalți membrii ai familiei capătă de lucru, și toți câștigă câte ceva, și dacă puni la olaltă de mai multe ori, fie și mai câte puțin, laolaltă face mult. Pe când la țaranul nostru numai el câștigă ce amar câștigă cu cărașitul, și 2—3 membrii ai familiei pierd vremea scumpă tândălind ba cu una ba cu alta.

Fraților! Au trecut vremile acelea, ca să mai putem zice: *cum a trăit tata, și moșii mei, voi trăi și eu.* Pe când trăiau ei, erau alte vremuri, iar acum în zilele noastre toate s'au schimbat, vremurile au înaintat, și cel ce rămâne napoi și nu ține paș cu vremea, acela nu mai poate trăi bine, ci tânjește ca vai de el. Deci să lăsăm preumblările pe la oraș, și peste tot să lăsăm preumblările de a nimica, căci acelea nu sunt pentru noi, țaranii, ci preumblările sunt pentru domni, cari au plată sigură la lună, și care le merge regulat, ori lucră ori se preumblă, pe când noi fraților numai atunci avem ceva, dacă lucrăm, iar dacă stăm, ne stă și izvorul de trai. Noi numai așa putem aduna ceva pentru bătrânețe și pentru urmașii noștri, dacă lucrăm.

Cu aceste încheiu scrisoarea mea, și vă mulțămesc dle redactor, pentru bună-tatea ce aveți că publicați în prețuita DVoastre foaie tot lucruri și sfaturi bune și binevoitoare pentru poporul românesc.

Noroc, sănătate și viață îndelungată, vă poștește
al DVoastră stimat
Moșu Oneu.

PARTEA LITERARĂ.

PATIMA.

Din fundul canapelei, unde stam împreună eu și căpitanul, se vedea tocmai în a treia odaie, unde începuse jocul de cărți. Se vedea bine fața slabă, suptă de nesomn a gazdei. Li zăream mișcările nervoase ale capului, puțin piezișe, îndreptate către vecinul din stânga, un profesor, venit de curând în oraș, și al cărui fel de joc nu se cunoaștea încă. Se lămuria, în toată grosimea lui, în celalt capăt al mesei, trupul maiorului, aplecat peste masă, într'aceiaș înclinare caraghioasă cum obicinuia să se lase pe gâtul calului, la instrucție, pe câmp. În vreme ce partnerul al patrulea, prefectul județului, cu spatele la noi, sălta din când în când, cu aceiaș săritură de om înțepat neașteptate. Am privit câtăva vreme acest tablou tăcut: nu se auzia o vorbă. Apoi căpitanul îmi trecu o mână pe după mijloc, îmbiindu-mă în odaia din fund, tocmai în sufragerie. Aici cerurăm două păhare cu ceaiu, și eu mă și așezai la masă. Căpitanul eră însă nervos, nu-și găsia astâmpăr. Mă întrebă de odată:

— Ce te face să nu joci cărți?

— Nu știu, i-am răspuns, dar simt că nici-odată n'o să pun mâna pe ele.

— Pe mine, urmă el, m'a îndepărtat de ele o amintire, o amintire tristă pe care o să ți-o spun.

Căpitanul începă să se plimbe prin odaie între fereastră și sobă, apoi cu glasul lui răsunător, care se revărsa une-ori în gălgâiri puternice, ca și cuu ar fi comandat, începă să povestească.

... Poate să fi avut vre-o cinsprezece ani, când am început să înțeleg și eu oarecare rosturi ale lumii acesteia. Și am avut nenorocul, sau poate norocul, să deschid ochii pe unele întâmplări, a căror dezlegare mi-a slujit în tot restul vieții mele, une ori în bine, alte ori în rău. Mi-am petrecut copilăria, după cum ți-am mai spus, într'un târg de graniță, într'un târg mic, unde întâmplările sunt rare, dar, oricând sunt, se știu de-a fir a părul, de către toată lumea.

Așa se face că și povestirea ce va urmă ar putea fi spusă de către toți cei de acolo, întocmai ca și de mine care am fost un martor de aproape al ei... Locuiam pe ulița „cea boierească“, — așa i se zicea, pentru că și părinții mei erau boieri de viță veche, coborători dintr'un vlăstar bucovinean. În fața noastră, drept în fața casei noastre, ferești în ferești, locuia un alt boier, cuconul Gavrilaş, — Gavrilaş Barbu sau Gavrilaş Corbu, nu-mi aduc bine aminte; numele de familie îmi scapă. Zid în zid cu noi, deci în preajma cuconului Gavrilaş, stătea un alt boier, pe care târgul îl poreclise, pentru averea risipită în tinerețe, „Mână-Spartă“. La dreptul, această poreclă se cuvenia amândurora. Și unul și altul vânturaseră miile de galbeni, împrăștiindu-le cum împrăstie copii, vara colbul de pe drum.

Și această lăpădare de bani avea de pricină o patimă, dar o patimă, dragul meu, care cotopește ca focul, care se revărsa ca

apa când se prăbușește în înec. Acești doi oameni pierduseră tot, tot, înțelegi tu? Nu li rămăsese decât banul pentru hrana zilnică, și lucrurile din casă. Așa se face, că, după ce se întoarseră de prin străinătăți, dânșii s'au apropiat unul de altul, găsindu-și unul în altul scăparea urâtului ce se coborâ cu aripile întinse peste viața lor mohorâtă.

(Va urmă).

PRELEGERI ECONOMICE

de

IOAN GROFȘOREAN

protopretor în comunitatea de avere.

Economia de casă.

VII.

Malaiul de făriuă de cucuruz se poate face în tipsie, moale ori vârtos, copt în făst.

Mălaiul se pregătește în modul următor: Opărim de cu seară fărina de cucuruz în apă bine feartă, o sărăm după trebuință și apoi o frământăm cât se poate mai bine. După aceea acoperim aluatul cu o perină, ori cu altăce, ca să rămână calduț peste noapte, să se dospească. Dimineața apoi îl frământăm puțin încă odată, facem din aluat pituțe, pe cari le mănjim pe deasupra cu un cir de fărină, și le băgăm în cuptor, ori în făst să se coacă.

Dacă însă facem mălai moale în tipsie, atunci sara, când facem aluatul, turnăm în aluatul acesta și puțină untură, uloiu ori lapte, cari trebuie bine frământate la olaltă, însă aluatul pentru mălaiul moale să nu fie vârtos, ci pe cât se poate mai subțire. Mălaiul acesta se dospește peste noapte, eară dimineața frământăm aluatul puțin încă odată, ungem tipsia din lăuntru cu untură, ori cu uleiul cât mai bine, îl turnăm în tipsie, și apoi îl băgăm în cuptor să se coacă.

Pregătirea săpunului. Săpunul se face în modul următor: Cântărim mai întâiu jumările de porc, ori său de vite, precum și toate mărunțișurile grase și unturoase menite pentru săpun. Să zicem, că toate acestea fac la olaltă 8 kilo.

Este regulă generală, că la 2 kilo de grăsime se recere 1 kilo sodă de peatră, care se capătă în ori și ce prăvălie; prin urmare pentru 8 kilo de grăsime avem să cumpărăm 4 kilo sodă de peatră.

Esență de leșie (Laugessenz) este cu mult mai bună, decât soda de peatră, pentru aceea, pentru că dacă facem săpunul cu esență de leșie, în cazul acela putem face două feluri de săpun, și anume: săpun alb și săpunoică, adecă un săpun negricios, care se folosește la spălatul albiturilor și hainelor mai groase și mai dure, până când cel alb îl folosim la spălatul corpului nostru, și pentru albituri și haine mai fine.

Esența de leșie se capătă la neguțătorii dela oraș, și anume pentru 2 kilo de grăsime ne trebuie 1 kilo de leșie, adecă întocmai atât, cât ne trebuie din soda de peatră.

Dacă folosim ori una, ori cealaltă la pregătirea săpunului, la fiecare kilo de leșie ori sodă de peatră să recere 4 litre apă de râu, ori de ploae; prin urmare pentru 8 kilo de grăsime ne trebuie 16 litri de apă.

După aceea turnăm grăsimea, soda de peatră, ori de leșie, — dacă facem săpunul

cu esență de leșie — precum și apa de lipsă într'un căzan, îl punem pe foc să fearbă bine 2—3 oare, adecă până atunci, până ce observăm, că săpunul s'a ridicat pe deasupra apei.

După 2—3 oare, adecă după formarea săpunului, mai turnăm în cazan peste săpun cam 4—5 litre apă de riu ori de ploaie și luăm numai decât căzanul jos de pe foc. După ce turnăm apa aceasta din urmă în cazan, nu este iertat să mai ținem căzanul pe foc, pentru că atunci săpunul nu se mai formează nici când, ci se descompune cu totul spre paguba noastră proprie.

După ce am luat căzanul jos de pe foc, vom observa numai decât, că tot săpunul se ridică în sus, eară leșia rămâne jos pe fundul căzanului.

Săpunul format pe deasupra leșiei apoi îl luăm cu o lingură mare de lemn, și îl turnăm într'o lădiță — forma — întocmită astfel, ca lădița aceea să se umple de tot cu săpunul turnat în ea, pentru că la din contră nu putem da săpunului o foarmă oare care.

Mai nainte de ce am turna săpunul în lădiță — în formă — trebuie să udăm și să storcem bine un măsaieu, și să-l așezăm în lădița în care turnăm săpunul.

Dacă facem săpunul cu esență de leșie, în cazul acela apoi, după ce am luat săpunul alb pe deasupra, mai turnăm în cazan cam 2—3 litri apă de râu, ori de ploaie, și îl punem iarăși pe foc să fearbă cam 5 minute, când apoi luăm căzanul de pe foc, și turnăm materia aceea într'o troacă, sau un vas de lemn. Săpunul acesta se numește — precum am zis mai sus — săpunoică, un săpun negricios, care îl putem folosi întocmai așa ca și săpunul cel alb.

Dacă însă facem săpunul cu sodă de peatră, în cazul acela nu putem face săpunoică din cauză că pătura adoua nu se încheagă de fel, ci rămâne leșie goală.

Săpunul alb îl scoatem mâne-zi afară din lădiță și îl tăiem în bucăți după plac; eară săpunoica numai după 3 zile o scoatem afară, și o tăiem asemenea în bucăți după plac.

Săpunul îl punem la un loc svântat să se uște, și apoi îl folosim după trebuință.

(Va urma.)

Loc public*).

EPISTOLĂ DESCHISĂ

Cătră Ilustritatea Sa Domnul Constantin Burdia, consilier aulic, președintele Comunității de avere, etc.

Ilustre Domnule !

Poporul din Cornereva simțește din zi în zi faptele mari ale Ilustrității Voastre pentru foștii grăniceri. Nu ni-s'a dat ocaziune, ca să Vă mulțumim pentru bunătățile de care ne-ați împărtășit mai ales pe noi Corneverinții. Noi, până nu eră Ilustritatea Voastră în fruntea Comunității de avere, eram ținuți ca copii mașteri și nu eram îndreptățiți nici măcar să ne plângem, când ne doare. Știe toată lumea, că locuim la poalele munților și că numai cu greu ne putem susține de pe o zi pe alta. Ocupațiunea noastră de

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta nu ia răspundere redacțiunea.

căpetenie fiind creșterea vitelor, dacă Ilustr. Voastră numai cu un an mai târziu ajungea în fruntea Comunității de avere, trebuia să perim în lipsa de pășune. Nu știm, dacă vom putea cândva măcar în parte să Vă arătăm recunoștință pentru îngrijirea adevărat părințească dovedită față de comuna noastră. Ne simțim îndatorați însă, ca și pe această cale să Vă mulțumim și să Vă rugăm totodată, ca nici pe viitor să nu ne lipsiți de sprigul DVoastre. Totodată Vă rugăm, ca atât, ca președ. al Comunității de avere cât și ca deputat dietal să mergeți pe calea apucată, purtând și pe mai departe grija tuturor grănicerilor. Nu luați în seamă hulele unora și altora pentru că așa suntem blăstămați noi românii, ca totdeauna să avem între noi uscături, cari nu știu aprecia faptele oamenilor mari, ba în năcazul, că nu pot face nici un bine poporului, defaimă faptele bune, care nu obvin dela ei pentru că nu le pot și nu sunt în stare să le facă.

Fi convins însă Ilustre Dle, că poporul, opinca, din care singur ai ieșit și numai prin muncă cinstită Te-ai ridicat, el talpa țării știe să deosebească binele d'n rău. Azi nu ne mai lăsăm purtați de nas de niște oameni, care numai ar dori să aibe votul nostru, ca să-și ajungă la pâne, iar când noi suntem în năcaz, nu vreau să ne cunoască. Astăzi poporul, noi sărăcimea, cerem fapte, vorbe goale am avut destule. Rugăm pe domni deputați Vlad și ortacii lui să nu țină adunări în care imbată bietul popor cu apă rece, ci să lucre pentru noi, să ne ajute la năcazuri să ne ușureze traiul și atunci fie convinși că-i vom ascultă. Până când dlor însă, lovesc în Ilustr. Ta, care ești binefăcătorul nostru și se razimă numai pe vorbe goale, noi nu-i vom urmă, din contră [ne întorcem cu indignare de cătră ei, ca de cătră oameni, care ne poartă cu minciuna, până ce își ajung scopurile, iar apoi ne întorc spatele.

Școala, ridicată de Ilustr. Ta în Caransebeș, reimpătrărea viilor în jurul Mehadiei, ajutorul esoperat comunelor de pe lângă Dunăre în foamea din iarna trecută, grădinile de pomărit menite a da grănicerilor pomi grațiuți, apoi nenumăratele binefaceri făcute comunelor și particularilor din fosta graniță sunt faptele, care ne îndeamnă, ca să Vă mulțumim din toată inima și să Vă rugăm, ca să mergeți pe calea apucată, pentru că nu este departe timpul, când toți grănicerii cunoscând faptele adevărat mari ale Ilustr. Tale, vor curăți granița de uscături și așa puține ce ar ma fi, iar veneticilor din alte părți le vor arată ușa.

Adevărul și dreptatea trebuie să învingă, pentru că cu noi este Dumnezeu.

Cornereva, în Aprilie 1908.

Ai Ilustr. Voastre supuși:

George Arman, jude comunal, Petru Balaci, Waselin Nicolae, Belcota Ion, Nistor Floria Nicolae Geană, Laitin Constantin, Strezariu Petru, Ursulescu Petru, Petru Florica, Lozici Petru, Strezariu Iancu, Strezariu Lazar, Belcota Petru, Weselin Andrei, Armas Samuil, Nemeș Ion, Novac Constantin, Novacescu Alimpie, Urderian Ion, Laitin Ion, Floria Eremia, Laitin Ilie, Straița Petru, Bijon Antoni, Bijon Nicolae, Talpes Nicolae, Talpes Creciun, Talpes Iliia, Talpes David, Talpes Petru, Talpes Samson, Talpes Petru borins, Talpes Nistor.

3907. szám.
kig. 1907.

Publicațiune.

Pe basa decisului reprezentanței orașului Caransebeș, No. XVIII—3907, escriu pentru facerea de 3 fântâni artezice în hotarul orașului pertractarea cu ofert închis pe 20 Mai 1908.

Reflectanții au a subșterne ofertele lor la mâna subscrișului primar până la 12 oare antemeridiane a amintitei zile, provăzute cu un vadiu de 5⁰/₀, care va fi din partea aceleia a cărui offert se va acceptă în timp de 15 zile după provocare, să se întregască la 10⁰/₀, căci oferte mai târziu încurgânde sau neinstruate recerut nu se vor luă în considerare.

Se observă, că pe baza celor observânde cu ocașunea facerei fântânilor de sus, este prospect încă pentru facerea de mai 5 fântâni pe seama orașului și mai multe pentru privați.

Caransebeș, la 29-lea Aprilie, 1908.

Octavian Bordan
primar.

1554—1908. kih. szám.

Pályázati hirdetés.

Karánsebes r.-t. városnál üresedésben lévő s 1000 korona évi törzsfizetés és 360 kor. évi lakbérrel negyedévenként ötször ismétlődő 120—120 korona korpótlékkal, valamint a szabályrendeletileg megállapított napi és fuvardijak élvezetével egybekötött városi mérnöki állásra ezennel pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezek nyugdíj-jogosultsággal egybekötött állást elnyerni szándékoznak, minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket **foljó év május hó 16-án** bezárólag hozzám nyújtásuk be.

Elkésetten érkezett, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Előnyben oly pályázók részesítetnek, kik útépitésben, s ezzel összefüggő munkálatokban való gyakorlati jártasságot igazolnak.

A román nyelvnek szóbeli ismerete kívánatos s ennek hiánya esetén, egy évben belüli elsajátítása kötelező.

Megjegyezni kívánom, hogy beválás esetén a mérnöki járandóság rendezése s illetve felemelése iránt a kellő lépéseket megteendem.

Karánsebes, 1908. évi április hó 25-én.

1—2 **Bordán Octáv,** polgármester.

Nr. 1234. — 1908.

Publicațiune.

Pentru aranjarea unui teritoriu de 321 jug. cat. în hotarul Temes Slatina, se aduce la cunoștința publică, că lemnetul de fag în massa aproximativă de 62.000 metri, se va vinde pe calea publicității.

Cei ce doresc să cumpere această pădure cu deobligământul de a o exploata în timp de 3 ani, în sensul planului de exploatare aprobat sub No. 22.441/1908, sunt provocați să-și susțearnă ofertele lor în scris și prevăzute cu 5000 (cinci mii) coroane vadium cel mult până în 23 mai 1908, la 10 oare a. m. oficiului de economie al Comunității de avere, unde se pot vedea și condițiile de licitație.

Caransebeș, 25 aprilie 1908.

1—1 **Oficiul de economie al comunității de avere a toștului regiment confinar romano bânățian.**

1552—1908. kig. szám.

Versenytárgyalási hirdetés.

Karánsebes rend. tanácsú városánál 1908. év második felében és 1909. évben szükséges nyomtatványok szállítására pályázatot hirdetek és pedig:

1) 0-ás alaku 1/1, 1/2 és 1/4 ives nyomtatvány megközelítőleg 50 féle, évi szükséglet körülbelül 30.000 iv;

2) 5-ös alaku, megközelítőleg 20 féle, körülbelül 10.000 iv;

3) 8-as alaku, megközelítőleg 15 féle, körülbelül 10.000 iv.

4) 10-es alakú, megközelítőleg 10 féle, körülbelül 6000 iv;

5) 13-as alakú, megközelítőleg 10 féle, körülbelül 4000 iv, ajánlat az 1—5 tétel alattiakra külön-külön teendő a 3., 5. és 7. számú papirból 200 kor.

azaz kétszáz korona bánatpénzzel és mintákkal ellátott ajánlatok, a melyekben az ár 200, 600 és 1000 ivenként külön kiteendő **1908. évi május hó 30-ig délelőtt 11 óráig** a városi tanácsnál adandó be, később érkező vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok tekintetbe nem fognak vétetni.

A városi tanács a szabad választás jogát magának fenntartja.

Karánsebes, 1908. április 24-én.

Bordán Oktáv,
polgármester.

1224—1908. tlkv. szám.

Árverési hirdetés és feltételek.

A karánsebesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Joneszku Miklós karánsebesi ügyvéd által képviselt Toble Szimeon möruli lakos végrehajtónak Sarasán Jon möruli lakos végrehajtást szenvedő elleni 54 kor. tőke, ennek 1907. évi május hó 1-től járó 6 százalékos kamatai 25 korona 06 fillér, megállapított egyéb, valamint jelenleg megállapított 16 kor. 50 fill. árverés kérés s ezután felmerülő dőségek iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte, hogy ennélfogva a karán-

sebesi kir. törvényszék területéhez tartozó Mörül községi telekkönyv 53. számú lapján végrehajtást szenvedett tulajdonaként felvett hrsz. nélküli 66 □-öl házhely az adóbizonyítvány szerint azon lévő, de telekkönyvileg ki nem tüntetett házzal 224 korona, továbbá ugyancsak végrehajtást szenvedett tulajdonaként a möruli telekkönyv 864. számú lapján felvett 188. hrsz. Boila Csurie 3 hold 711 □-öl ingatlan 434 kor., a hrsz. nélküli Beltelek vid. 250 □-öl II. o. kaszáló 20 kor. kikiáltási árban **1908. évi július hó 1-én d. e. 9 órakor** Mörül községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt szükség esetén a megállapított kikiáltási áron alul is a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Együttal végrehajtató ügyvédje utasította, hogy jelen hirdetésnek egyszeri hírlapi közzé tételéről gondoskodjék s a hirdetést igazoló hírlapi példányt az árverés megkezdete előtt a kiküldöttnek kézbesítse.

1. Venni szándékozók kötelesek az 1881. LX. t.-c. 70. §-a értelmében ígértétel előtt bánatpénzzel a kiküldött kezéhez a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított s az árfolyam 2—8-áig elfogadható értékpapirokban letenni, vagy pedig annak a bíróságnál bírói letétben történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni az árverési feltételeket aláírni, mely feltételek alólirott telekkönyvi hatóságnál és az illető községhezánál tekinthetők meg.

Kelt Karánsebesen, 1908 április 6-án.

Zana,
kir. tvszéki bíró.

191—1908. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíróságnak 1907 évi 1412. p. számú végzése következtében Nedelkó János ügyvéd által képviselt Kracsun Tódor javára Arzsoka Viktor karánsebesi lakos ellen 764 korona és jár. erejéig 1905 december hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2260 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, mézárszék berendezés a mely ingók Fincz Tamás és Davidovics Mihály 147 kor. 51 fillér s jár. kielégítésére is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a karánsebesi kir. járásbíróság 1908. évi V. 54/6. számú végzése folytán 175 korona tőkekövetelés, ennek 1897 évi július hó 12-ik napjától járó 5⁰/₀ kamatai, 1/3⁰/₀ váltódíj és eddig összesen 200 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig, adós lakásán leendő megtartására **1908. évi május hó 21 napjának délelőtt 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Karánsebesen, 1908 április 15-én.

Szentmiklóssy,
kir. bírósági végrehajtó.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugos pleacă :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat : la 5 oare 31 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal : la 4 oare dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.

Din Lugos la Caransebeș sosește :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 32 m. dim.

Trenul accelerat : la 4 oare 50 min. p. m.
și 10 oare 29 minute seara.

Trenul de persoane : la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
51 m. p. m. și la 9 oare 47 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Joia și Du-
mineca la 6 oare 32 m. dim.

Trenul acceterat : la 4 oare 50 m. p. m. și
la 10 oare 29 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește ;

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat : la 5 oare 31 m. dim. și
la 10 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane : la 9 oare 45 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

Vânzare de casă.

Casa din strada spitalului, Nr. 742 con-
stătătoare din 5 chilii, cameră, cuină,
podrum etc. să vinde din mână liberă.
Informațiuni mai aproape dă proprietarul.

Marothy Józsefné.

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc
din parcela la Nr. 5. Bulevardul Vii-
torului.

Informațiuni mai aproape dă administra-
ția acestui ziar.

Zilnic un câștig principal la Gaedicke

a devenit vorbă sburătoare, deoarece la loteria din urmă în decursul tragerii clasei
6 nu trecea nici o zi de tragere, în care

Cassa de schimb Gaedicke să nu fi putut
anunța câte un câștig principal.

Succesele noastre de noroc sunt neajunse!

Probați-Va **Cassa de bancă Gaedicke** și veți avea
norocul la succes sigur.

Pentru tragerea clasei I. la 21 și 23 Maiu a loteriei de clase XXII.

oferim losuri originale

Intregi

12.—

Jumătate

6.—

Pătrar

3.—

Optime

1.50

coroane.

CHEK POSTAL GRATIS ȘI FRANCO.

Zilnic
un câștig
principal
la
Gaedicke

Cassa de bancă Gaedicke

Budapesta
Kossuth Lajos-u. 11.

Zilnic
un câștig
principal
la
Gaedicke

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Indrumări și pro-
specte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie
și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

Multe referințe de primul rang.

TELEFON
63—01.

200 coroane o mașină de scris

MIGNON

cap de operă a tehnicii moderne. Deosebit avantajul: Că ori și cine, fără a învăța, poate scrie. Scriptul îndată și stabil să vede. Construcțiunea mai simplă. Litere de oțel. Copiază și înmulțește. Intre categoriile cu ori și care altă mașină mai scumpă. Un an garanție. Imposit de industria privilegiată.

A se comanda prin administrația Ziuarului nostru.

Prima casă de păstrare în Caransebeș.

Intemeiată în anul 1877

cu un capital de C. 500.000

acoardă

Credit personal

precum și

Credit real și cambii

atât pe case de închiriat cât și imobile (pământ) mai departe primește

Depuneri

sub condițiunile cele mai culante.

Prima casă de păstrare în Caransebeș.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi ipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipațiuni) pe amănute și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

**APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIÁS**

La suferințe de **intrece toate apele**
rărunchi și beșică.

NATURAL, PLĂCUTĂ ACRICIUNE (LIPSITĂ DE FIER)

Apă de masă extraordinară de recreatoare.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Ca apă de cură are efect escelent la morburile de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, formațiuni de piatră, precum și morburile catarale de secrețiune.

Prospecte trimite la cerere administrația izvoarelor:

Direcțiunea băilor MUSCHONG în Buziasfürdő.

TOMA FINZ

Măestru lemnar, întreprinzător de zidiri și negustor de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. Public din Caransebeș și jur bine asortatul meu

Deposit de lemne de clădit

de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai departe **Cement de Portland**, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare, penru a depărta umezeala pereților, cătrană (boază) și carbolineu cu

PRETURILE MAI MODERATE

Comandele se efectuează prompt și în modul cel mai conștiințios și se expediază în toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind clădiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserici și de poduri, fac padimente de terrase în biserici și primesc tot felul de renovări la edificii vechi, fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă și pe acoperișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

BAZARUL „LA COROANA“

Kohn & Zweig

CARANSEBES

Recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufacturi
și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANA“

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::